

Den Haag, 29 januari 2024

Geachte leden van de Kunstcommissie Binnenhof, Presidium van de Tweede Kamer en Kunstcommissie Tweede Kamer,

Vorige week ontvingen ondergetekenden een brief van kunstenaar Matthijs de Bruijne waarin hij zijn opdracht in het kader van het programma Kunstparade Binnenhof, de invulling van de percentageregeling Kunst bij Rijksgebouwen voor de huidige Binnenhofrenovatie, teruggeeft. De motivatie daarvoor is te lezen in de openbare brief die inmiddels op de website van het kunsttijdschrift Metropolis M is gepubliceerd en als bijlage aan deze brief is toegevoegd.

Wij zijn van mening dat de *Parade in Verscheidenheid* die Matthijs de Bruijne had bedacht bij uitstek een verbindend en politiek-overstijgend karakter had en betreuren zijn beslissing dan ook zeer. Ook hebben wij als nauw betrokkenen geen enkele belemmering vanuit de Tweede Kamer ervaren in de uitvoering van zijn project. Nadat we de brief van de Bruijne hebben ontvangen hebben wij hem gewezen op de in zijn contract opgenomen bepaling dat alle communicatie over het project Kunstparade Binnenhof via de communicatieadviseurs van het Atelier Rijksbouwmeester verloopt. Helaas heeft de kunstenaar het toch noodzakelijk gevonden zijn brief zonder overleg openbaar te maken via de bovengenoemde website.

Om de voortgang en het ritme van de Kunstparades niet te onderbreken zijn wij inmiddels bezig met het voorbereiden van twee alternatieve opties voor een invulling van de eerste editie van 2024 die voor eind juni gepland staat. Wij zullen deze opties naar verwachting halverwege februari aan de Kunstcommissie Tweede Kamer kunnen voorleggen.

Hopende u hiermee voorlopig voldoende te informeren,

Met vriendelijke groet,

Coördinerend adviseur beeldende kunst bij het Atelier Rijksbouwmeester

Curator Binnenhof Kunstparades

Open brief van Matthijs de Bruijne op de website van MetropolisM

Deze week besloot Matthijs de Bruijne een opdracht van de Rijksbouwmeester, om een kunstwerk te verzorgen bij de Tweede Kamer in het kader van de huidige renovatie, terug te geven en het contract op te zeggen. De uitslag van de verkiezingen en de daaropvolgende benoeming van de PVV-er Martin Bosma als voorzitter van de Tweede Kamer dwingt hem hiertoe. In deze verklaring licht hij zijn beslissing toe.

Twee weken geleden eindigde in de column Een veilige plek de droom van Nous Faes in een grote teleurstelling. Het paleis van de Koning die haar een oeuvreprijs van 50.000 euro zou uitreiken veranderde in een fabriekshal van Philips en zijzelf in een passant. Wat moet ik gaan doen om iets te betekenen? Vroeg Faes zich vervolgens af, daarbij denkend aan de uitslag van de laatste Tweede Kamerverkiezingen. Ikzelf zit al een paar weken in een soortgelijke situatie en stel mezelf dezelfde vraag, alleen droom ik niet.

Eind 2022 heeft de Kunstcommissie van de Tweede Kamer mij gevraagd om tijdens de renovatie van het Binnenhof een kunstwerk in de vorm van een kunstparade te maken. De parade rondom dit bestuurlijke centrum in Den Haag moest politiek neutraal, niet aanstootgevend en verbindend zijn. Het was een eer om dit te mogen doen en gedurende de maanden daarna ontwikkelde ik het voorstel voor een Parade in Verscheidenheid. Wat daarna restte was de uitvoering. Het ging in deze optocht niet om de verscheidenheid van de verschillende afkomsten van onze (groot)ouders. De focus lag meer op het samenbrengen van de verschillende culturen, groepen mensen uit de regio's waarmee de kamerleden zich verbonden voelen.

De val van het kabinet in de zomer van 2023 en de verkiezing van afgelopen november creëerde een totaal nieuwe realiteit. Op 14 december 2023 werd een nieuwe voorzitter van de Tweede Kamer gekozen. De meerderheid van de Tweede Kamer koos iemand die niet alleen nauw betrokken was bij de minder Marokkanen-uitspraak van Geert Wilders maar ook de bedenker is van het woord kopvoddentaks. Dit gedachtegoed van Martin Bosma en de PVV, die verscheidenheid al decennialang problematiseert en verwerpt, is sindsdien niet veranderd. Hooguit werden enkele extreme voorstellen uit hun verkiezingsprogramma in de dagen voor en na de verkiezingen in de koelkast gezet. De beledigingen aan onder meer het adres van de Marokkaanse Nederlanders zijn echter nooit teruggenomen.

In het afgelopen decennium ben ik als kunstenaar nauw verbonden geweest met de Vakbond van Schoonmakers FNV. Ik werkte jarenlang voor en samen met schoonmakers. De schoonmakers stemden op verschillende partijen en enkelen van hen stemden rechts. Maar er was onderling respect en voor discriminatie was er geen ruimte in deze vakbond. Hoewel ik mijzelf misschien emotioneel kan onttrekken aan de minder Marokkanen-uitspraak, heb ik in die jaren gemerkt hoe diep gekrenkt vele schoonmakers waren door deze uitspraak. Door de keuze van de nieuwe voorzitter heeft de meerderheid van de Tweede Kamer afgelopen maand een duidelijk signaal afgegeven: het PVV-gedachtegoed wordt genormaliseerd. Kan je dan als kunstenaar neutraal blijven?

De PVV was ook voor de laatste kamerverkiezing een grote partij in de Tweede Kamer. Zij stonden echter relatief geïsoleerd en hun uitspraken werden niet altijd serieus genomen. Door de keuze van de nieuwe voorzitter heeft de meerderheid van de Tweede Kamer afgelopen maand een duidelijk signaal afgegeven: het PVV-gedachtegoed wordt genormaliseerd. Kan je dan als kunstenaar neutraal blijven? Heeft het dan nog zin om verbindend te zijn? Verbindend in een Nederland dat volgens de PVV uit twee Nederlanden bestaat, die van de echte Nederlanders en die van degene die moeten aanhoren dat zij dit niet zijn.

Nu het proces van normaliseren van racisme door de meerderheid van de Tweede Kamer in gang is gezet, sta ik voor een dilemma. Aan wie blijf ik trouw? Aan de letter van het kunstcontract of aan Khadija, Moulay, Aya, degenen die onze kantoren, treinen en ziekenhuizen schoonmaken? Ik heb

de keuze gemaakt en geef de opdracht terug aan de Kunstcommissie van de Tweede Kamer. Dan maar iets minder, minder, minder werk voor mij.

Matthijs de Bruijne

is kunstenaar en momenteel samen met Cecilia Vallejos professor Mehrdimensionale Strategien
Kunsthochschule Kassel